KUNTALIITTO | Kommunförbundet

LAUSUNTO
4.10.2022
Dnro 576/03.01.00/2022

Anu Wikman-Immonen, Aila Puustinen-Korhonen

Eduskunnan hallintovaliokunta

Asiantuntijalausuntopyyntö, hallintovaliokunnan kokous 7.10.2022

HE 100/2022 vp Hallituksen esitys ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Kuntaliitolta lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta. Esityksen tavoitteena on kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden perhe-elämän suojan ja lapsen edun toteutumisen edistäminen.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislakia siten, että kansainvälistä tai tilapäistä suojelua saavan alaikäisen henkilön perheenjäsenen oleskeluluvan edellytyksenä oleva toimeentuloedellytys poistettaisiin kokonaan tilanteissa, joissa perhe on muodostettu ennen perheenkokoajan Suomeen saapumista.

Lisäksi ehdotuksessa esitetään muutettavaksi lapsen alaikäisyyden määrittämistä perheenkokoamista koskevissa tilanteissa koskevaa säännöstä Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännön edellyttämällä tavalla, jolloin se päivämäärä, joka on otettava huomioon ratkaistaessa lapsen alaikäisyyttä, on se päivämäärä, jolloin perheenyhdistämistä koskeva hakemus on jätetty, eikä päivämäärä, jolloin oleskelulupahakemus ratkaistaan.

Kuntaliiton näkemykset

On tärkeää, että Suomi antaa korkeatasoista kansainvälistä suojelua sitä tarvitseville. Kuntaliitto pitää hyvänä sitä, että perheenyhdistämiskriteereitä tarkennetaan siten, että kiinnitetään huomiota lapsen edun toteutumiseen ja kansainvälistä suojelua saavien kotoutumisen edistämiseen. Kunnilta saadun palautteen mukaan tieto perheenyhdistämismahdollisuudesta ja perheen läsnäolo ovat kotoutumista edistäviä tekijöitä.

Kuntaliitto korostaa lapsen edun toteutumista kaikissa tilanteissa. Lapsen edun huolellinen arviointi on tarpeen myös tilanteissa, joissa mahdollinen perheenyhdistäminen olisikin lapsen edun vastaista.

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Kuntaliitto pitää kannatettavana sitä, että ratkaistaessa lapsen alaikäisyyttä, otetaan huomioon päivämäärä, jolloin perheenyhdistämistä koskeva hakemus on jätetty.

Hallituksen esityksessä on esitelty eri maiden käytäntöjä toimeentuloedellytysten soveltamisesta kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden perheenyhdistämisprosesseissa. Kuntaliitto toistaa sisäministeriölle 8.9.2021 antamassaan lausunnossa esittämänsä huomion, että voisiko toimeentuloedellytysten vaatimuksesta luopumisen sijasta kehittää poikkeamisperusteita siten, että ne toimisivat lapsen edun kannalta nykykäytäntöjä paremmin. Lisäksi Kuntaliitto kiinnittää huomiota siihen, että jos toimeentuloedellytysten vaatimuksesta luovutaan silloin, kun perhe on muodostettu ennen Suomeen saapumista, on muutoksen vaikutuksia seurattava ja arvioitava sen mahdollista vaikutusta toimia nk. vetotekijänä.

Kuntaliitto pitää erittäin tärkeänä sitä, että mahdolliseen perheenyhdistämisen kautta tapahtuvaan maahanmuuttajien määrän nousuun varaudutaan myös kotoutumisen edistämisen resurssien kasvattamisessa. On myös tärkeää, että perheenyhdistämisen kautta Suomeen muuttavien maahanmuuttajien työllistymistä edistetään.

Kuntaliitto kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että esityksen taloudellisia vaikutuksia tulisi selvittää tarkemmin niin valtiontalouden kuin kuntatalouden-kin näkökulmasta ottaen huomioon esimerkiksi toimeentulotukimenojen muutokset.

SUOMEN KUNTALIITTO

Anu Wikman-Immonen
erityisasiantuntija
Elinvoima ja talous -yksikkö